

NORMATIEVE PROFESSIONALISERING

Inspiratiedag (HvA 22-09-2016)

Ed de Jonge
Hogeschool Utrecht

Inleidende vragen:

- **Is inspiratie van belang voor sociaal werk? Kun je dit werk (goed) doen zonder geïnspireerd te zijn?**
- **Heeft u als sociaal werker behoefte aan inspiratie?**
- **Waarom heeft u gekozen voor het beroep sociaal werk? Hoe bent u in dit werk terecht gekomen?**
- **Waarom oefent u dit beroep nog steeds uit? Waarom bent u er niet mee gestopt en iets anders gaan doen?**
- **Wat inspireert u? Ervaart u een roeping of intrinsieke motivatie voor uw werk?**

Ontwikkelingen in normatieve professionalisering (1993-nu)

Verschuiving van de focus

- Van professionaliteit als praktijkideaal (1993) ...
- ... tot professionalisering als leerproces (2008).

Verbreiding van het werkterrein

- Van humanistisch geestelijk werker (1993) ...
- ... via professionele beroepen i.h.a. (1996) ...
- ... tot en met een diversiteit aan beroepsgroepen (2008).

Absorptie van theoretische referentiekaders

- Van kritische theorie en postmoderniteit (1996) ...
- ... tot en met complexiteitstheorieën (2013).

Verbreiding van woordvoerders

- Van Van Houten en Kunneman (1993) ...
- ... tot en met een veelheid van auteurs (vanaf 2008).

Vier aspecten van professionaliteit en professionalisering

[1] Normatief: humanitaire kernwaarden

[2] Technisch-instrumenteel

- Van negatief ...
- ... via ambivalent ...
- ... naar noodzakelijk (kwaad?).

[3] Persoonlijk

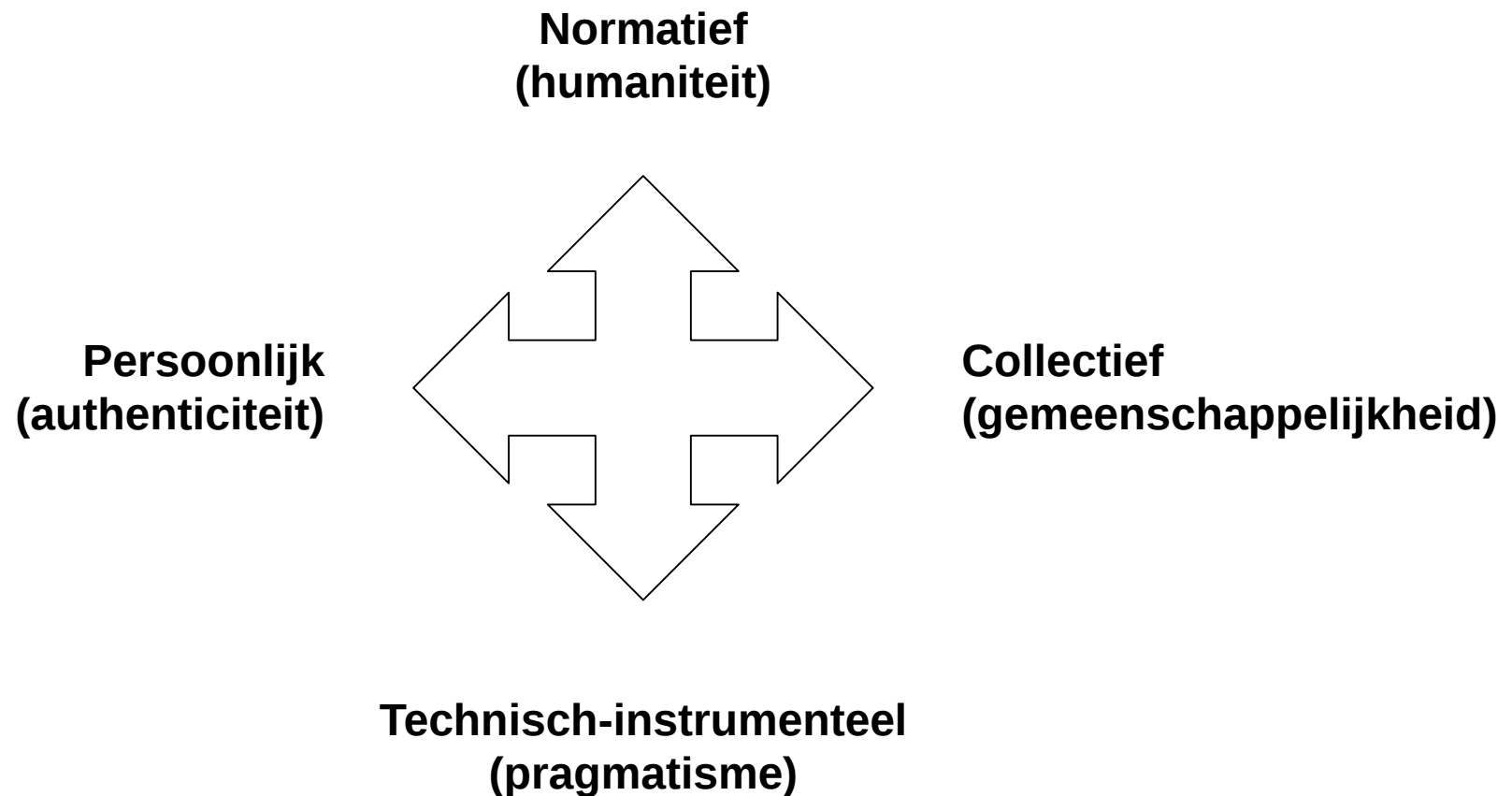
- Integraal onderdeel van normatieve professionaliteit, ...
- ... maar toch van Habermas (drie werelden theorie) ...
- ... via Van der Laan (1990) ...
- ... in beroepsprofiel MWD (2006).

[4] Collectief

- Impliciet in beroepen ...
- ... maar verdient expliciete plek in de praktijk, en in de theorie.

Twée dimensies van professionaliteit

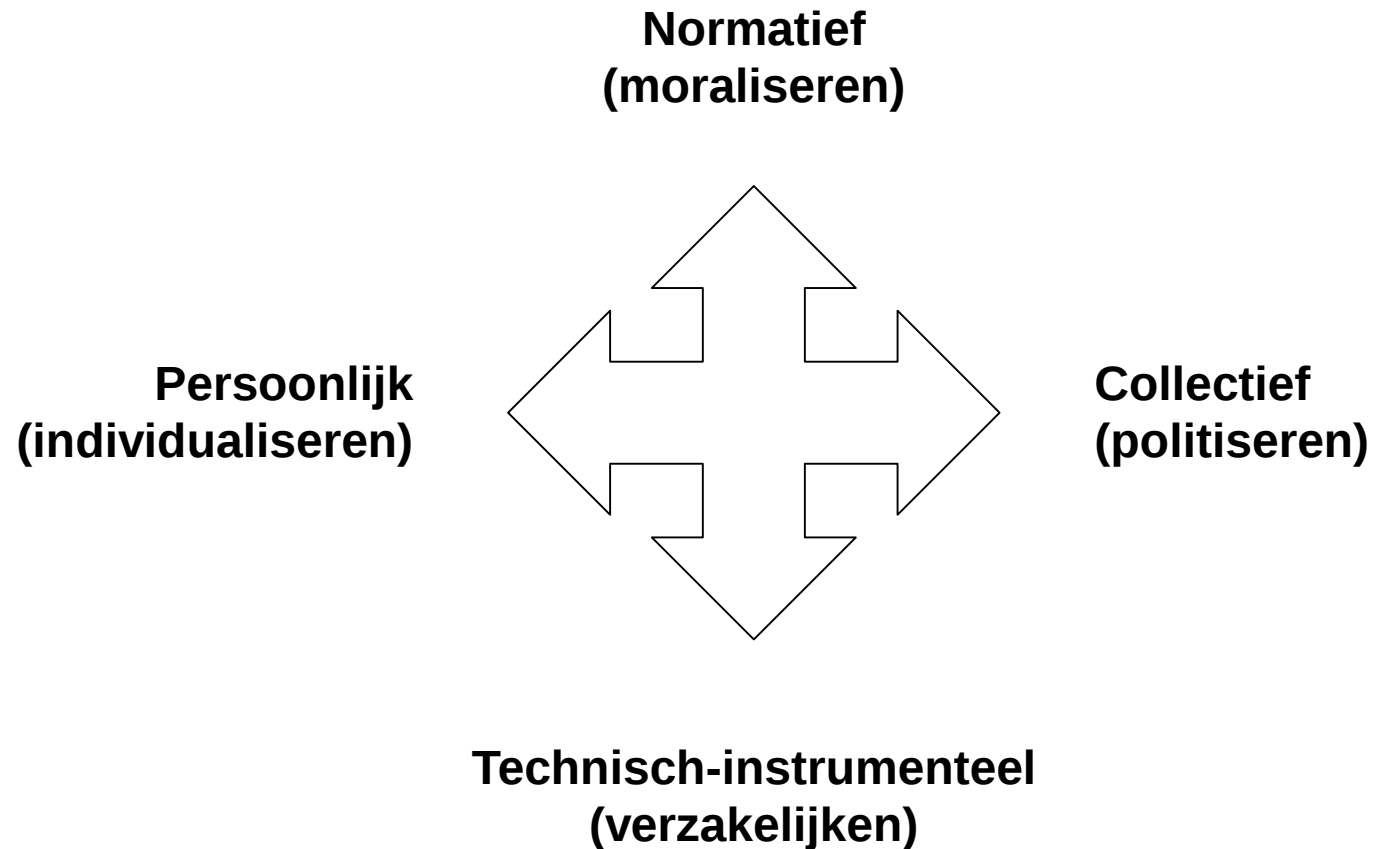
Balanceren in spanningsvelden

Twee dimensies van professionaliteit

Valkuilen

(vgl. Van der Laan)

Integrale professionaliteit (normatief in combinatie met ...)

Ethisch actor: professional als ethisch handelende persoon

- **Topje van de ijsberg: beoordelen, beslissen, handelen, verantwoorden**
 - **Instrumentele normativiteit:**
stappenplannen, gespreksmodellen etc.
- **IJsberg onder water: individuele motivatie**
 - **Persoonlijke normativiteit:**
denken, voelen, zijn
- **Water rondom ijsberg: inbedding in omgeving**
 - **Collectieve normativiteit:**
team (diversiteit), organisatie (culturele humuslaag), beroep (kernwaarden), samenleving (vergroten waardenruimte)

De professionaliteit van sociaal werk

Collectief: beroepsidentiteit: sociale oplossingen voor sociale vragen

Technisch-instrumenteel: breedband beroep

- **Sociale sferen: individu, gezin, groep, buurt**
- **Sociale levensdomeinen: van materieel tot en met zingeving**
- **Sociale interventies: van licht tot en met complex en langdurig**

Normatief: sociale kernwaarden

- **Sociale inclusie: niemand wordt buitengesloten, iedereen hoort erbij**
- **Sociale diversiteit: niemand is hetzelfde, iedereen is anders**
- **Sociale gelijkheid: niemand wordt bevoorrecht, iedereen krijgt kansen**
- **Sociale cohesie: niemand leeft geïsoleerd, iedereen is ingebed**
- **Sociale participatie: niemand staat buitenspel, iedereen doet mee**
- **Sociale empowerment: niemand wordt bevoogd, iedereen is in zijn kracht**

Persoonlijk: (sociale) bestaansethiek

Waar zit de inspiratie?

Inspiration
NEXT EXIT

A green rectangular highway sign with a white border and rounded corners. The sign is mounted on a metal structure against a blue sky with white clouds. The word 'Inspiration' is written in a large, white, sans-serif font, and 'NEXT EXIT' is written in a smaller, white, sans-serif font below it.

Lectoraat Innovatieve Maatschappelijke Dienstverlening van Hogeschool Utrecht:

- Combinatie van ethische professionalisering met gemeenschappelijk praktijkonderzoek
- Website met tools: <http://www.ethiekwerk.hu.nl/>
- Gratis e-boeken (ook als papieren versies verkrijgbaar):
 - http://www.eburon.nl/ethisch_actorschap_ebook
 - http://www.eburon.nl/morele_spanningsvelden_ebook
 - http://www.eburon.nl/moresprudentie_in_de_praktijk_ebook

Persoonlijke website: www.professionaliteit.nu